Fideo

Cynllunio a pharatoi

Mae'r rhain yn anghenreidiol. Mae'n rhaid i chi wybod *beth* rydych am ei ffilmio, *ble,* a *phryd.*
Fel arfer, bydd angen:

☐ **Sgript,** yn dangos pa ffilmio sydd ei angen, yn cynnwys onglau camera a maint saethiadau, mewn ffurf ysgrifenedig

a/neu

☐ **Stori-fwrdd**, yn defnyddio darluniadau i ddangos y saethiadau.

☐ **Ymweliad** i bob leoliad i sicrhau ei fod yn addas.

- ☐ Oes digon o olau?
- ☐ Ydy e'n ddigon dawel?
- ☐ Oes digon o le?
- ☐ Oes angen caniatâd i ffilmio yna?

☐ Rhestr gyfeirio o'r **offer** sydd ei angen

- ☐ Oes angen unrhywbeth arall
  (e.e. celfi llywfan neu ddillad ar gyfer golygfa sy'n cael ei actio)?
- ☐ Oes angen cludiant?

☐ **Amserlen saethu**, yn dangos *beth* fydd yn cael ei ffilmio, *ble,* a *phryd.*

- ☐ A fydd y bobl, yr offer a'r adnoddau anghenreidiol ar gael pan rydych am ffilmio?
- ☐ A fydd digon o amser i ffilmio golygfeydd sydd angen sawl cais?

© 2002 Addysg y Cyfryngau Cymru

Offer: rhestr gyfeirio

Efallai ni fydd rhaid cael popeth yma bob tro.

Sicrhewch fod popeth yn gweithio cyn i chi fynd ag ef ar leoliad

Enw'r project _____

Enw'r unigolion _____

_____

_____

_____

Dyddiad saethu _____

Lleoliad saethu _____

Camera	☐ Angen	☐ Barod
Trybedd	☐ Angen	☐ Barod
Meicroffon	☐ Angen	☐ Barod
Cebl	☐ Angen	☐ Barod
Stondin/genwair *(boom)*	☐ Angen	☐ Barod
Clustffonau	☐ Angen	☐ Barod
Tapiau â labelau gwag*	☐ Angen	☐ Barod
Batris a rhai sbâr, wedi eu gwefru	☐ Angen	☐ Barod
Addasydd prif gyflenwad	☐ Angen	☐ Barod
Cebl estyniad	☐ Angen	☐ Barod
Sgript	☐ Angen	☐ Barod
Stori-fwrdd	☐ Angen	☐ Barod
Llyfryn i gofnodi'r saethiadau	☐ Angen	☐ Barod
Goleuadau	☐ Angen	☐ Barod
'Clapperboard'	☐ Angen	☐ Barod
Arall _____	☐ Angen	☐ Barod
_____	☐ Angen	☐ Barod

© 2002 Addysg y Cyfryngau Cymru

Ffilmio: rhestr gyfeirio

Cyn i chi ddechrau recordio

- Sicrhewch nad yw'ch camera yn ymddangos dyddiad ac amser
- Sicrhewch gyd-bwysedd lliw os bydd angen.
  Gochelwch rhag gymysgu ffynonellau golau gwahanol (ee golau'r dydd a golau fflworaidd)
- Gosodwch ddinoethiad *(exposure)* a ffocws i *'manual'* neu *'automatic'* yn ôl yr angen
- Oes sŵn yn y cefndir, neu wrthdyniadau eraill?
- Profwch lefelau sain, os yn bosibl
- Sicrhewch fod digon o olau heb ormod o wrthgyferbyniad
- Recordiwch ddarn byr a'i chwarae yn ôl i sicrhau bod popeth yn gweithio (yn cynnwys sain)
- Pan rydych yn ffilmio, pwyntiwch y camera i fwrdd o'r ffynhonell golau
- Ystyriwch y cefndir
- Sicrhewch fod eich fframio yn iawn
- Sicrhewch fod ffocws a dinoethiad yn gywir

Pan rydych yn ffilmio

- Sicrhewch fod y symbol REC yn ymddangos yn ffenestr y camera pan rydych wedi dechrau ffilmio, a bod PAUSE neu STANDBY yn ymddangos pan rydych yn peidio â ffilmio
- Os byddwch yn golygu eich saethiadau, recordiwch mwy na'r hyn sydd ei angen. Cychwynnwch y camera sawl eiliad cyn i bethau ddechrau digwydd, ac yna ei gadw i redeg am gwpl o eiliadau ar ôl i bethau orffen.
- recordiwch ryngdoriadau *(cutaways)*

Ar ôl ffilmio

- Labelwch bob tâp, a gwnewch nodiadau am yr hyn rydych wedi ei ffilmio

© 2002 Addysg y Cyfryngau Cymru

Ffilmio golygfa wedi ei actio, neu gyfweliad

Y tîm:

- Cyfarwyddwr
- Cynorthwyydd cynhyrchu
- Dyn/menyw camera
- Recordydd sain

(Gallai un neu ddau o bobl wneud y swyddi hyn i gyd)

1. Pan mae popeth wedi ei osod, a phawb yn barod i wneud 'cynnig', mae'r cyfarwyddwr yn gofyn am dawelwch ac yn dweud **Barod!**
2. Mae'r cyfarwyddr yn gofyn i'r dyn/menyw camera ddechrau recordio trwy ddweud **Barod i droi.**
3. Mae'r dyn/menyw camera yn gwasgu'r botwm i ddechrau recordio. Unwaith mae fe/hi'n gweld y symbol REC yn ffenestr y camera, mae fe/hi'n dangos bod y recordio wedi dechrau.
4. Mae'r cyfarwyddwr yn cyfri yn dawel trwy ddefnyddio 3,2,1 bys a chwifio ei law.
5. Unwaith mae'r digwyddiadau wedi dod i ben, mae'r cyfarwyddwr yn cyfri 5 yn ei ben ac yn dweud **Torru.**
6. Mae'r dyn/menyw camera yn gwasgu'r botwm i stopio'r ffilmio ac yn sicrhau bod y symbol PAUSE/ STANDBY wedi cymryd lle REC
7. Mae'r cynorthwyydd cynhyrchu yn ticio'r golygfa ar y rhestr.

Canllawiau saethu

- Pan mae'r saethiad yn cynnwys symudiad camera, daliwch ar y ddelwedd lonydd am tua 3 eiliad cyn ac ar ôl y symudiad
- Dylid ddefnyddio'r sŵm yn anaml iawn wrth ffilmio
- Ceisiwch gynnwys symudiad cyfan
- Peidiwch a thorru pan fo'r camera/sŵm yn dal i symud
- Gadewch i saethiadau barhau nes fod toriad naturiol yn digwydd
- Defnyddiwch amrywiaeth o saethiadau, yn cynnwys saethiadau agos, saethiadau canolig a saethiadau pell

© 2002 Addysg y Cyfryngau Cymru